

STAREA SERVICIULUI de ILUMINAT PUBLIC

I. Aspecte generale

În cadrul serviciilor de utilitate publică menționate în cadrul Legii 51/2006, la lit. f) se regăsește și iluminatul public care cuprinde totalitatea acțiunilor și activităților de utilitate publică și de interes economic și social general desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale sub conducerea, coordonarea și responsabilitatea autorităților administrației publice locale, în scopul asigurării iluminatului public.

Prin organizarea și desfășurarea serviciului de iluminat public se urmărește asigurarea și satisfacerea unor cerințe și nevoi de utilitate publică ale comunităților locale, și anume:

- a) ridicarea gradului de civilizație, a confortului și a calității vieții;
- b) creșterea gradului de securitate individuală și colectivă în cadrul comunităților locale, precum și a gradului de siguranță a circulației rutiere și pietonale;
- c) punerea în valoare, prin iluminat adecvat, a elementelor arhitectonice și peisagistice ale localităților, precum și marcarea evenimentelor festive și a sărbătorilor legale sau religioase;
- d) susținerea și stimularea dezvoltării economico-sociale a localităților;
- e) funcționarea și exploatarea în condiții de siguranță, rentabilitate și eficiență economică a infrastructurii aferente serviciului.

În scopul stabilirii competențelor și atribuțiilor autorităților administrației publice locale, al precizării drepturilor și obligațiilor operatorilor, respectiv ale utilizatorilor precum și pentru monitorizarea activității a fost aprobat prin Ordinul nr. 86 din 14.05.2007 Regulamentul-cadru al serviciilor de iluminat public. Acest act normativ stabilește principiile de bază la care trebuie să se alinieze funcționarea serviciului de iluminat public, regimul juridic al operatorilor, regimul juridic al infrastructurii aferente serviciului, condițiile esențiale pe care trebuie să le îndeplinească serviciul, precum și atribuțiile și răspunderile autorităților administrației publice locale.

Prin elaborarea Regulamentului-cadru al serviciului de iluminat public s-au stabilit indicatorii de performanță minimali, generali și garantați și condițiile care trebuie respectate de operator în realizarea serviciului la parametri de eficiență și calitate impuși.

Principalele acte normative aplicabile serviciului public de iluminat sunt:

Legislație primară

- *Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Legea serviciului de iluminat public nr. 230/2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 517 din 15 iunie 2006.*

Legislație secundară

- *Hotărârea de Guvern nr. 745/2007 pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea licențelor în domeniul serviciilor comunitare de utilități publice;*
- *Ordinul comun nr. 5/93/2007 al președintelui A.N.R.E și al președintelui A.N.R.S.C. pentru aprobarea Contractului-cadru privind folosirea infrastructurii sistemului de distribuție a energiei electrice pentru realizarea serviciului de iluminat public;*
- *Ordinul Președintelui A.N.R.S.C. nr. 77/2007 privind aprobarea Normelor metodologice de stabilire, ajustare sau modificare a valorii activităților serviciului de iluminat public;*
- *Ordinul Președintelui A.N.R.S.C. nr. 86/2007 pentru aprobarea Regulamentului-cadru al serviciului de iluminat public;*
- *Ordinul Președintelui A.N.R.S.C. nr. 87/2007 pentru aprobarea Caietului de sarcini-cadru al serviciului de iluminat public.*

II. Descrierea serviciului de iluminat public

Serviciul de iluminat public cuprinde următoarele activități:

- a) iluminatul stradal rutier - iluminatul căilor de circulație rutieră;
- b) iluminatul stradal pietonal - iluminatul căilor de acces pietonal;
- c) iluminatul arhitectural - iluminatul destinat punerii în evidență a unor monumente de artă sau istorice ori a unor obiective de importanță publică sau culturală pentru comunitatea locală;
- d) iluminatul ornamental - iluminatul zonelor destinate parcurilor, spațiilor de agrement, piețelor, târgurilor și altora asemenea;
- e) iluminatul ornamental-festiv al comunelor, orașelor și municipiilor - iluminatul temporar utilizat cu ocazia sărbătorilor și altor evenimente festive.

Activitățile specifice serviciului de iluminat public cuprind două componente:

- a) întreținere;
- b) modernizare.

Procedurile pentru delegarea gestiunii serviciului de iluminat public se organizează și se derulează potrivit dispozițiilor Legii nr. 51/2006, ale prezentei legi și în conformitate cu legislația specifică fiecărui tip de contract de delegare a gestiunii. Documentația de delegare a gestiunii, cuprinzând caietele de sarcini, criteriile de selecție și instrucțiunile privind organizarea și desfășurarea procedurilor, se elaborează de autoritățile administrației publice locale, în baza prevederilor legislației aplicabile fiecărui tip de contract de delegare a gestiunii.

Existența garanțiilor profesionale și financiare ale operatorului, precum și indicatorii de performanță și nivelul tarifelor aplicate privind prestarea serviciului în condiții de calitate și de cantitate corespunzătoare constituie criteriile principale pentru atribuirea contractelor de delegare a gestiunii. Operatorii nou-înființați pot fi admiși într-o procedură de atribuire a unei delegări de gestiune în aceleași condiții ca și societățile existente.

Conform Ordonanței de urgență nr. 13/2008 pentru modificarea și completarea [Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006](#), în cazul serviciului de iluminat public procedura de atribuire a contractelor de delegare a gestiunii se stabilește în baza prevederilor [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2006](#) privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, aprobată cu modificări și completări prin [Legea nr. 337/2006](#), cu modificările și completările ulterioare.

Contractul de delegare a gestiunii va fi însoțit în mod obligatoriu de următoarele anexe:

- a) caietul de sarcini privind furnizarea/prestarea serviciului;
- b) regulamentul serviciului;
- c) inventarul bunurilor mobile și imobile, proprietate publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale aferente serviciului.

Pe durata derulării contractului de delegare a gestiunii, bunurile mobile sau imobile aparținând domeniului public ori privat al unităților administrativ-teritoriale, utilizate pentru realizarea serviciului, se concesionează operatorului căruia i s-a atribuit contractul de delegare a gestiunii odată cu încheierea contractului de delegare a gestiunii serviciului, autoritatea administrației publice locale va cesa operatorului de iluminat public drepturile și obligațiile ce derivă din contractele încheiate.

Serviciul de iluminat public se gestionează și se exploatează prin intermediul unor prestatori licențiați denumiți operatori. Au calitatea de operatori ai serviciului de iluminat public prestatorii care își desfășoară activitatea în baza licenței eliberate în condițiile legii

de A.N.R.S.C. Licențierea operatorilor se realizează în condițiile prevăzute de Legea nr. 51/2006, de prezenta lege și de legislația secundară emisă în aplicarea dispozițiilor acesteia. Operatorii licențiați să presteze serviciul de iluminat public pot participa la procedurile de delegare a gestiunii și pot presta serviciul în orice localitate, în mod direct sau prin intermediul unei filiale, pe baze contractuale, în virtutea principiului liberei concurențe pe piața serviciilor comunitare de utilități publice.

Operatorii serviciului de iluminat public beneficiază de aceleași drepturi și obligații în raport cu autoritățile administrației publice locale sau cu beneficiarii serviciului, indiferent de statutul juridic, forma de organizare, tipul de proprietate, natura capitalului, modalitatea de gestiune adoptată sau țara de origine din Uniunea Europeană.

Operatorii prestatori ai serviciului de iluminat public subordonați autorităților administrației publice locale, având statut de societăți comerciale cu capital social aparținând unităților administrativ-teritoriale, pot fi privatizați, în condițiile legii, cu condiția păstrării obiectului de activitate minimum 5 ani de la data privatizării.

Drepturile și obligațiile operatorilor prestatori ai serviciului de iluminat public se prevăd în regulamentul serviciului și în:

- a) hotărârea de dare în administrare, în cazul gestiunii directe;
- b) contractul de delegare a gestiunii, în cazul gestiunii delegate.

Operatorii care au primit gestiunea serviciului de iluminat public exercită cu titlu gratuit drepturile de uz și de servitute asupra terenurilor și bunurilor proprietate publică sau privată, aparținând, după caz, statului, unităților administrativ-teritoriale, unor persoane fizice ori juridice, după cum urmează:

- a) dreptul de uz pentru executarea lucrărilor de infrastructură pentru prestarea serviciului de iluminat public;
- b) servitute de trecere subterană, de suprafață sau aeriană pentru instalarea sistemului de iluminat public;
- c) dreptul de acces la utilitățile publice și la Sistemul Energetic Național.

În scopul prestării serviciului de iluminat public, operatorii pot produce sau cumpara, în condițiile legii, energia electrică necesară.

Valorile activităților specifice pentru serviciile de iluminat public trebuie să asigure atât viabilitatea economică a operatorilor prestatori ai serviciilor de iluminat public, cât și interesele utilizatorilor și se fundamentează pe baza cheltuielilor de producție și exploatare, a cheltuielilor de întreținere și reparații, a amortismentelor aferente capitalului imobilizat în active corporale și necorporale, a costurilor pentru protecția mediului, a costurilor financiare asociate creditelor contractate, a costurilor derivând din contractul de delegare a gestiunii, precum și a unei cote de profit. Valorile activităților specifice serviciului de iluminat public se stabilesc, se ajustează sau se modifică pe baza solicitărilor operatorilor, prestatori ai serviciului de iluminat public, în conformitate cu prevederile normelor metodologice elaborate și aprobate de autoritatea de reglementare competentă.

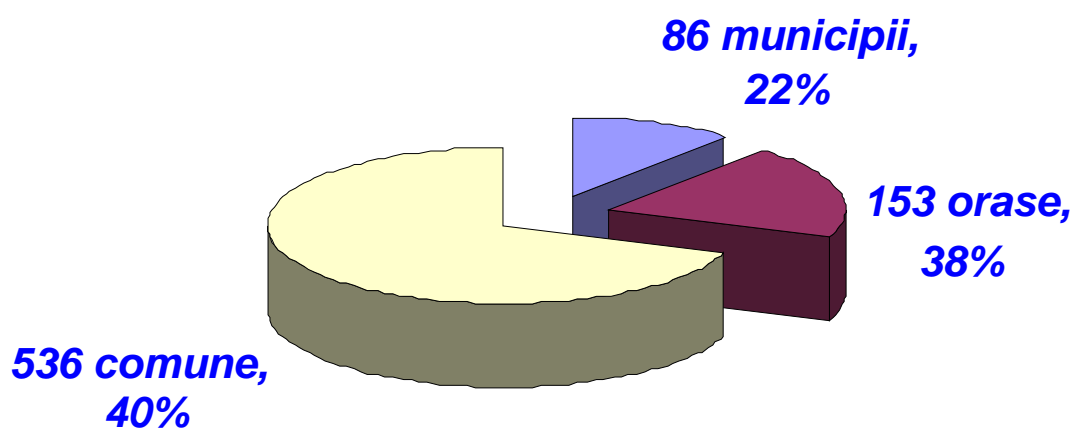
Valorile activităților serviciului de iluminat public nu cuprind cheltuielile cu energia electrică consumată pentru iluminat, care se facturează separat.

Activitățile de monitorizare și control privind modul de respectare de către operatori a condițiilor de emitere și menținere a licențelor revin A.N.R.S.C., iar cele privind indicatorii de performanță stabiliți în contractele de delegare a gestiunii revin autorităților administrației publice locale.

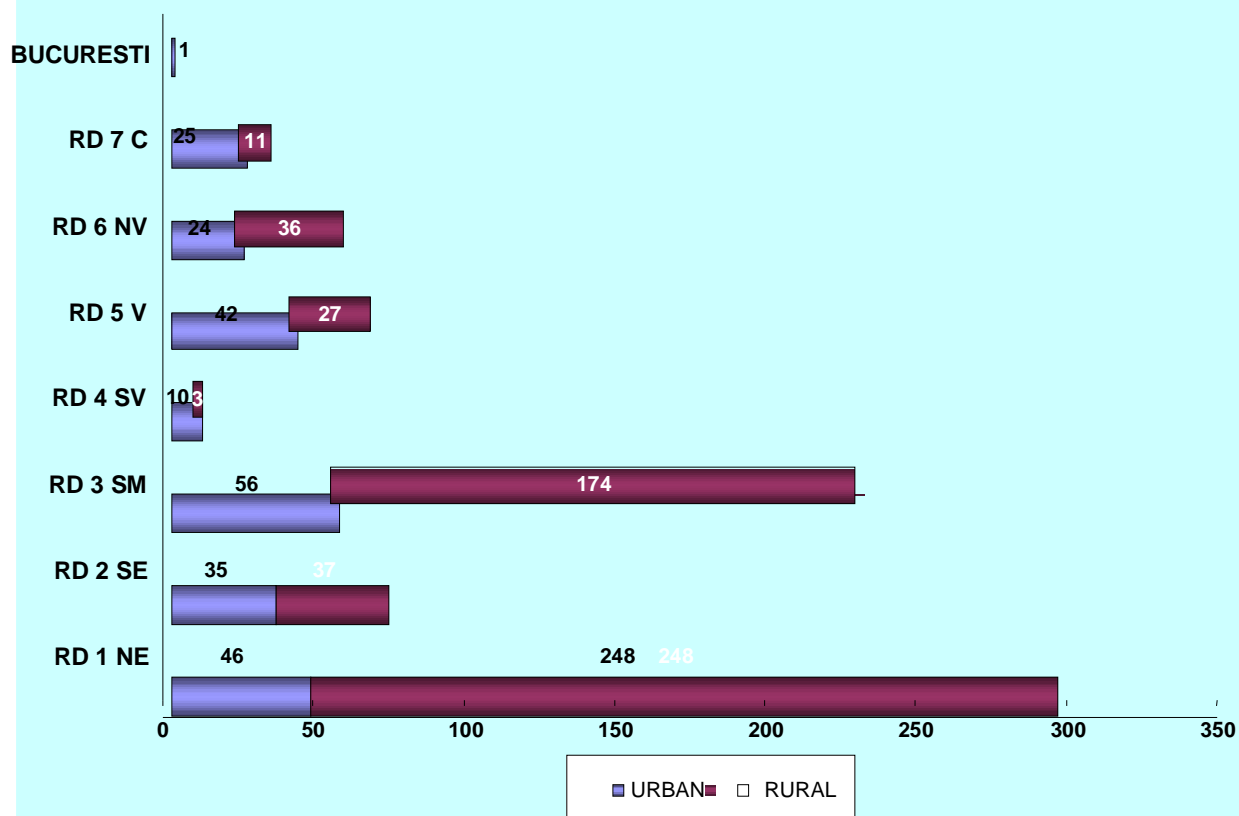
III. Organizarea serviciului de iluminat public la nivel național

Din totalul de 3180 localități la nivel național, adică 2860 de comune, 218 orașe și 102 municipii, serviciul de iluminat public este organizat în 775 de localități, diferența fiind data de localitățile în care prestează S.C. ELECTRICA S.A.. În mediul urban serviciul de iluminat public este organizat în 239 de localități, iar în mediul rural în 536 de localități.

ORGANIZAREA SERVICIULUI PUBLIC DE ILUMINAT

ORGANIZAREA SERVICIULUI PUBLIC DE ILUMINAT PE LOCALITATI

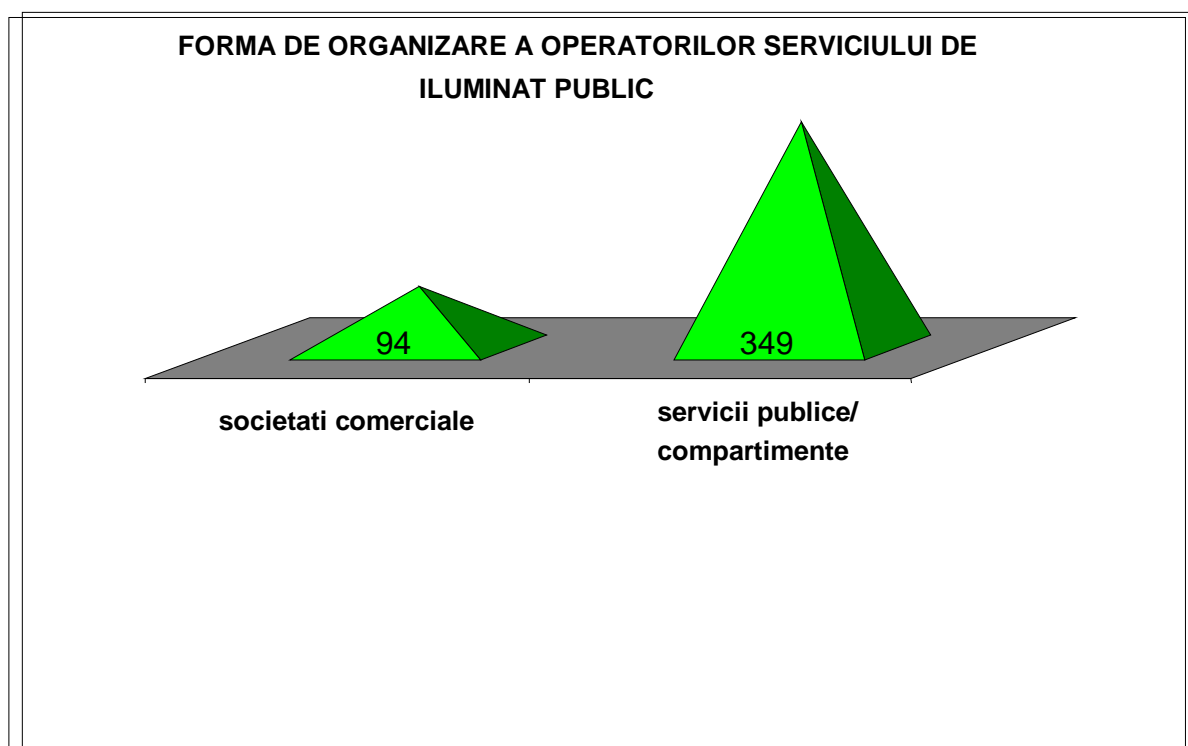

	TOTAL	URBAN	RURAL
RD 1 Nord-Est	294	46	248
RD 2 Sud – Est	72	35	37
RD 3 Sud - Muntenia	230	56	174
RD 4 Sud - Vest	13	10	3
RD 5 Vest	69	42	27
RD 6 Nord - Vest	60	24	36
RD 7 Centru	36	25	11
București	1	1	-
TOTAL	775	239	536

Din cei 2208 operatori aflați în sfera serviciilor comunitare la nivel național, în cadrul serviciilor de iluminat public sunt monitorizați de către A.N.R.S.C. un număr de 443 de operatori, 76 din aceștia deținând licență de operare.

După forma de organizare, aceștia sunt structurați astfel:

- servicii publice (compartimente în cadrul/ în subordinea consiliilor locale): 349
- societăți comerciale: 94

Exemplificarea acestor date la nivelul celor 7 Regiuni de Dezvoltare la care se adaugă și Municipiul București, la data de 31.12.2010, poate fi urmărită în anexa următoare :

Regiunea de Dezvoltare 1 Nord-Est Moldova

Număr localități unde este organizat serviciul de iluminat public:

♦ 294 localități (17 municipii, 29 orașe, 248 comune)

Număr prestatori cu sediul în aria regiunii:

♦ **289 prestatori**

Număr prestatori cu sediul în aria altor regiuni de dezvoltare dar care prestează în RD1:

♦ **5 prestatori**

Structura prestatorilor cu sediul în RD1 după forma de organizare:

♦ **273 servicii publice/compartimente de specialitate**

♦ **16 societăți comerciale**

Structura societăților comerciale după forma capitalului:

♦ **capital privat: 14**

♦ capital integral al unităților administrativ teritoriale: 2

♦ capital mixt: 0

Regiunea de Dezvoltare 2 Sud-Est

Număr localități unde este organizat serviciul de iluminat public:

♦ 72 localități (10 municipii, 25 orașe, 37 comune)

Număr prestatori cu sediul în aria regiunii:

♦ **46 prestatori**

Număr prestatori cu sediul în aria altor regiuni de dezvoltare dar care prestează în RD2:

♦ **4 prestatori**

Structura prestatorilor cu sediul în RD2 după forma de organizare:

♦ **38 servicii publice/compartimente de specialitate**

♦ **8 societăți comerciale**

Structura societăților comerciale după forma capitalului:

♦ **capital privat: 7**

♦ capital integral al unităților administrativ teritoriale: 0

♦ capital mixt: 1

Regiunea de Dezvoltare 3 Sud Muntenia

Număr localități unde este organizat serviciul de iluminat public:

♦ **230 localități (16 municipii, 40 orașe, 174 comune)**

Număr prestatori cu sediul în aria regiunii:

♦ **20 prestatori**

Număr prestatori cu sediul în aria altor regiuni de dezvoltare dar care prestează în RD3:

♦ **1 prestator**

Structura prestatorilor cu sediul în RD3 după forma de organizare:

♦ **5 servicii publice/compartimente de specialitate**

♦ **15 societăți comerciale**

Structura societăților comerciale după forma capitalului:

♦ **capital privat: 12**

♦ **capital integral al unităților administrativ teritoriale: 3**

♦ **capital mixt: 0**

Regiunea de Dezvoltare 4 Sud-Vest Oltenia

Număr localități unde este organizat serviciul de iluminat public:

♦ **13 localități (4 municipii, 6 orașe, 3 comune)**

Număr prestatori cu sediul în aria regiunii:

♦ **10 prestatori**

Număr prestatori cu sediul în aria altor regiuni de dezvoltare dar care prestează în RD4:

♦ **2 prestatori**

Structura prestatorilor cu sediul în RD4 după forma organizare:

♦ **9 servicii publice/compartimente de specialitate**

♦ **1 societate comercială**

Structura societăților comerciale după forma capitalului:

♦ **capital privat: 0**

♦ **capital integral al unităților administrativ teritoriale: 1**

♦ **capital mixt: 0**

Regiunea de Dezvoltare 5 Vest

Număr localități unde este organizat serviciul de iluminat public:

♦ **69 localități (12 municipii, 30 orașe, 27 comun)**

Număr prestatori cu sediul în aria regiunii:

♦ **20 prestatori**

Număr prestatori cu sediul în aria altor regiuni de dezvoltare dar care prestează în RD5:

♦ **1 prestator**

Structura prestatorilor cu sediul în RD5 după forma organizare:

♦ **14 servicii publice/compartimente de specialit**

♦ **6 societăți comerciale**

Structura societăților comerciale după forma capitalului:

♦ **capital privat: 6**

♦ capital integral al unităților administrativ teritoriale: 0

♦ capital mixt: 0

Regiunea de Dezvoltare 6 Nord-Vest

Număr localități unde este organizat serviciul de iluminat public:

♦ **60 localități (14 municipii, 10 orașe, 36 comun)**

Număr prestatori cu sediul în aria regiunii:

♦ **39 prestatori**

Număr prestatori cu sediul în aria altor regiuni de dezvoltare dar care prestează în RD6:

♦ **3 prestatori**

Structura prestatorilor cu sediul în RD6 după forma organizare:

♦ **10 servicii publice/compartimente de specialit**

♦ **29 societăți comerciale**

Structura societăților comerciale după forma capitalului:

♦ **capital privat: 28**

♦ capital integral al unităților administrativ teritoriale: 1

♦ capital mixt: 0

Regiunea de Dezvoltare 7 Centru

Număr localități unde este organizat serviciul de iluminat public:

♦ **36 localități (12 municipii, 13 orașe, 11 comun)**

Număr prestatori cu sediul în aria regiunii:

♦ **12 prestatori**

Număr prestatori cu sediul în aria altor regiuni de dezvoltare dar care prestează în RD7:

♦ **5 prestatori**

Structura prestatorilor cu sediul în RD7 după forma organizare:

♦ **0 servicii publice/compartimente de specialitate**

♦ **12 societăți comerciale**

Structura societăților comerciale după forma capitalului:

♦ **capital privat: 12**

♦ capital integral al unităților administrativ teritoriale: 0

♦ capital mixt: 0

Situația serviciului de iluminat public - Municipiul București

Număr prestatori cu sediul în aria regiunii:

♦ **7 prestatori**

Număr prestatori cu sediul în aria altor regiuni de dezvoltare dar care prestează în București:

♦ **1 prestator - societate comercială cu capital privat**

Structura prestatorilor din București (sediul București) după forma de organizare:

♦ **7 societăți comerciale**

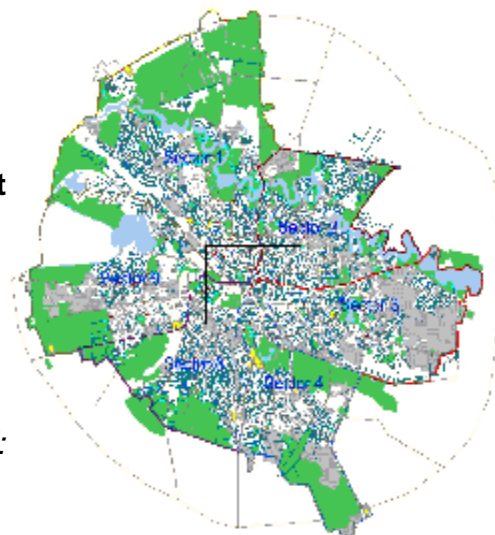
♦ **0 servicii publice/compartimente de specialitate**

Structura societăților comerciale după forma capitalului:

♦ **capital privat: 7**

♦ capital integral al unităților administrativ teritoriale: 0

♦ capital mixt: 0

Asigurarea activității de iluminat:

♦ **se prestează în toate sectoarele Capitalei.**

IV. Considerații privind starea serviciului de iluminat public

În ultimii ani au fost realizate progrese importante în procesul de reglementare și urmărire a modului în care se desfășoară activitatea serviciilor comunitare de utilități publice în cadrul (sau în colaborare) cu autoritățile publice locale.

Cu toate acestea, procesul este destul de lent iar implicarea autorităților publice locale pentru transpunerea în practică a actelor normative din sfera serviciilor comunitare de utilități publice este încă scăzută.

În privința serviciului de iluminat public se mențin în continuare o serie de neajunsuri:

- în majoritatea localităților nu sunt create structuri la nivelul autorităților publice locale, serviciul de iluminat public se realizează cu sprijinul furnizorului de energie electrică, personalul din primărie ocupându-se cu probleme de aprovizionare (becuri, lămpi, corpuri de iluminat);

- există un număr foarte mic de delegări de gestiune;

- numai o parte din localități au trecut la elaborarea regulamentului și caietului de sarcini conform Ordinului Președintelui A.N.R.S.C. nr. 86/2007 și 87/2007;

- la nivelul majorității localităților acțiunea de încheiere a contractelor conform Ordinului comun A.N.R.E. - A.N.R.S.C. nr. 5/93/2007 nu a fost demarată;

- în mediul rural nu se întrevăd în prezent acțiuni de înființare a serviciului de iluminat public și de derulare în mod organizat a activității acestui serviciu. Problemele din sistem (înlocuit becuri, lămpi etc.) se rezolvă pe plan local cu furnizorul de energie electrică;

- în mai multe localități, prin structuri organizate în teritoriu se practică activități ale serviciului de iluminat public, fără atribuirea contractelor conform legislației în vigoare.

- în majoritatea localităților rurale nu există hotărâri de dare în administrare și nici alte modalități prevăzute de lege pentru desfășurarea serviciului.

V. Concluzii

Pentru reglementarea acestei situații, pe lângă contabilizarea operatorilor care au depus dosare pentru obținerea avizelor necesare și a licenței de operare, agențiile teritoriale, în ultima perioadă, au adoptat o atitudine mai activă față de autoritățile locale pentru a le determina să respecte legea și să adopte hotărâri de consiliu pentru înființarea serviciilor publice de bază.

Chiar și așa, procentul celor care operează legal (cu licență) este nesemnificativ în raport cu numărul celor care prestează servicii într-un număr mare de localități.

De asemenea, procentul operatorilor din serviciile publice, mai ales de iluminat public și transport care desfășoară activități fără o bază legală este încă ridicat.

Creșterea eficienței activităților desfășurate de A.N.R.S.C. s-a produs și prin reorganizarea activității interne care a inclus și comasarea unor compartimente mai ales a celor cu atribuții convergente cum ar fi monitorizare, control, agenții teritoriale.

Având în vedere deficiențele din serviciile publice de iluminat public cât și obligațiile privind aplicarea legii se impune o **întâlnire de lucru cu operatorii de servicii de iluminat public pentru stabilirea unor modalități de colaborare și de sprijinire a autorităților publice locale să-și creeze servicii de iluminat public, regulamentele acestora și caietele de sarcini pentru organizarea licitațiilor.**